

TOS HOSTIVAR

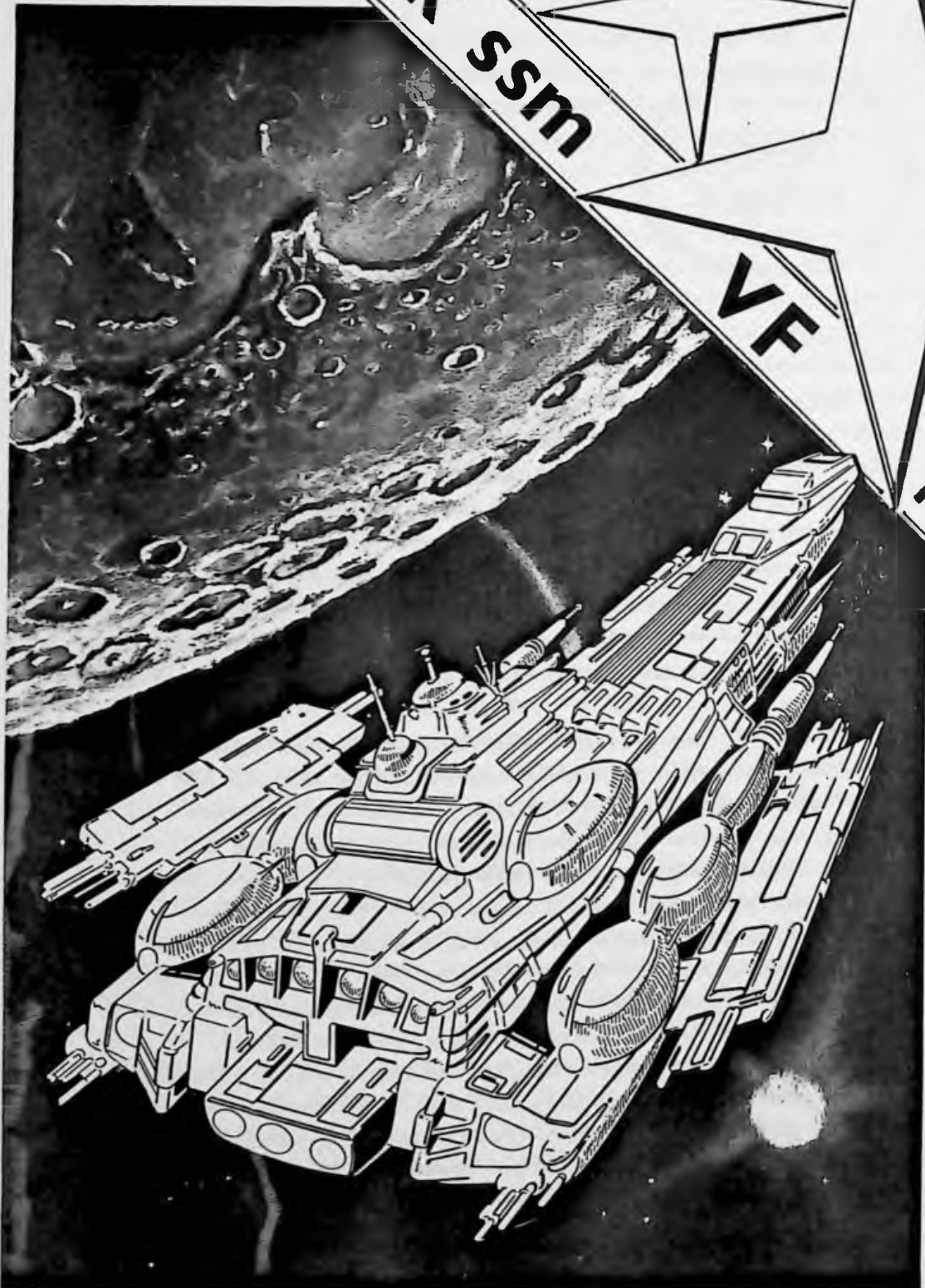
Solaris

6

 sfk ssm

VF

1984

HENRY
KUTTNER

"Odkryl svou mysl. Všeude kolem něj, nad celým zemským povrchem se táhly myšlenky Holohlavých, jež tvořily rozsáhlou propletenou síť - možná poslední a nejmocnější strukturu, jakou mohl člověk kdy vytvořit. Přijali ho do svého středu a učinili ho jedním z nich. Všechny zábrany odpadly. Nebyli soudci. Byli plni porozumění, každý z nich, a on byl částí každého z nich ..."

To je úryvek z cyklu Mutant, který vycházel v Astounding Science Fiction v letech 1945-53. Autor: Lewis Padgett. Pohled do encyklopedie prozradil čtenářům tajemství tohoto pseudonymu - pod tímto jménem vydávali své povídky manželé Henry Kuttner (1914-1958) a Catherine L. Mooreová (nar. 24.1.1911). Prvnímu z této dvojice je věnováno následující pojednání.

Kuttner psal téměř výhradně povídky a psal je mistrovsky. O jeho mimořádných kvalitách nás přesvědčí jak jeho povídky u nás dostupné, tak úryvek z vyprávění Isaaca Asimova: "... Když jsem si přečetl zprávu o jeho úmrtí v New York Times, nevěřil jsem, že je to ten můj Kuttner. Od té doby jsem četl více oznámení o úmrtí spisovatelů SF, ale žádné mě nezasáhlo tolik, jako toto. Henrymu bylo jenom 43 let a kdo ví, kolik nádherných SF povídek zemřelo spolu s ním ..."

Po svém debutu v magazínu Weird Tales povídkou Hřbitovní krysy /The Graveyard Hats; 1936/ se Kuttner stal jedním z tvůrců Zlatého věku americké SF svými povídkami i sériemi povídek, které psal sám nebo s manželkou - uzavřeli sňatek roku 1940 -, a to pod vlastním jménem nebo pod různými pseudonymy (L.O. Donnel, C.H. Liddell, K. Hammond). Z jeho díla uveďme alespoň příběhy Atlantidaana Erlaka: např. Za Fénixem /Beyond the Phoenix; 1938/, příhody budoucích filmových společností s hlavní postavou Tonyho Quadela: např. Hollywood na Měsíci /Hollywood on the Moon; 1938/, o leopardí královně Nirvoře, která se z lásky k jednomu muži nechá přecooperovat z leopardí podoby do lidské: Časová past /The Time Trap; 1938/, úsměvné příběhy "o mírně šíleném robotovi, který se nechová, jak se na robota sluší": série Roboti nemají ocas /Robots have no Tails; 1943-48/, o androidech vyhlazujících lidstvo: Android /1951/, či o robotech pronásledujících zločince jako ztělesněné svědomí: Dvouruký stroj /Two-handed Engine; 1955/. Jak je vidět, čas budoucí a roboti tvoří v Kuttnerově díle hlavní témata.

Snad nejznámější dílo H.Kuttnera je série povídek o konfliktech mezi nor-

málními lidmi, nestvůrami, zlými mutanty a dobrými mutanty, kteří dostali pro své holé lebky přízvisko Holohlaví /The Baldies/, sebraná v již zmíněné knize Mutant v roce 1953. Mutanti mají telepatické schopnosti, jsou spolu myšlenkově spojeni v jeden celek a "vždy, když některý telepat zemře, pocítí ostatní telepáté dotek čehosi temného ve svých myslích". Ke konci příběhu zabranují mutanti hrozící atomové válce.

Jeden z mála Kuttnerových románů - Zuřivost /Fury; 1947/ vycházel v Astounding SF pod pseudonymem L.O. Donnel. Dej románu se odehrává 700 let po zániku Země atomovou válkou. Zbytek pozemšťanů, který přežil katastrofu v podmořských městech na Venuši, pozoruje se smutkem žhnoucí povrch rodné planety ... Je to však zároveň román naděje a víry v znovuzrození lidské civilizace.

U nás byl Henry Kuttner až donedávna neznámý, dokud nedostal Václav Hajdoš ten šťastný nápad přeložit jeho povídku Chruďošiví jsou borolové /Mimsy were the Borogroves; 1943/ publikovanou pod jménem L. Padgett. Mnoho lidí, včetně autora této stati, ji pokládá za jednu z nejlepších - ne-li úplně nejlepších - SF povídek přeložených do češtiny. Následovala další nádherná povídka Byl to démon ve sbírce Tichá hrůza. Další - Rádio /Twonky; 1942/ - vydal časopis 100+1 ZZ. Tato povídka byla také zfilmována. Fanzin SFK FO SSM KFF UK vydal povídky Šťastný konec /Happy Ending; 1949/ a Potíže s elektrinou /Pile of Trouble; 1946/. Druhá ze jmenovaných je ze série o rodině mutantů Hogbenů. Kuttner zde začal z nového soudu, než jak jsme ho znali dříve - s humorem. A to s humorem opravdu vtipným a originálním. (Už jenom začátek: "Lemuelovi jsme říkali Chromajzl, poněvadž měl tři nohy.") Tato série vycházela v USA v magazínu Thrilling Wonder Stories. Další příběh z tohoto cyklu Studená válka /Cold War; 1949/ byl přeložen J.M. Hlavičkou a dosud nepublikován. Na Slovensku vyšla ve sbírce Strašidlá na dobrou noc jeho povídka Minulá sezóna /Vintage Season; 1946/ patrně omylem publikovaná pod jménem jeho manželky. Vypráví o lidech budoucnosti, kteří cestují časem zpět, aby se mohli pokochat pohledem na různé živelné pohromy.

Hodnocení Henryho Kuttnera bylo jak mezi kritiky, tak mezi čtenáři značně různorodé. H.W. Aldiss uznává, že některé z Kuttnerových povídek nemají velkou kvalitu, protože H&K. byl nucen ve finančních potížích dbát více na kvantitu než na kvalitu. Kritik Sam Moskowitz jej dokonce označuje za zpátečníka a také předváleční čtenáři SF jím nebyli příliš nadšeni - vadilo jim, že zatahuje do dosud chladné SF city a sex (v časové pasti vystupují hned tři nahé striptérky). Až pozdější generace fanoušků objevila půvab jeho miatrných humanistických povídek, což dokazují tři sbírky The Best of Henry Kuttner vydané po jeho smrti a

konečně i fakt, že byl na SF kongresu roku 1947 vyhodnocen jako nejlepší žijící autor.

Nezbývá než souhlasit s povzdechem I. Asimova, jak velkou ztrátu utrpěla SF poté, co Henry Kuttner zemřel 3.2.1958 právě před ukončením studia na univerzitě v Jižní Karolině na infarkt.

Povídka Když se větev utrhne ... /When the Bough Breaks/, kterou zde stručně převyprávím, vyšla roku 1944 v Astounding SF a I. Asimov ji vybral do své sbírky Tomorrow's Children. Tematicky i rokem vzniku se blíží povídce Chruďošiví jsou borolové, je však vedena v poněkud jiné rovině a více využívá humoru.

Joe Calderon sehnal nový byt a spolu se svou ženou Myrou vychutnávají pocit rodinné pohody, dívající se na svého osmnáctimesičního syna Alexandra, jak si hraje na koberci. Tento klid je však brzy roztrášen řinčením zvonku u dveří. Joe otevře a v tom se do bytu nahrnou čtyři mužičci s abnormálně velkou hlavou chráněnou helmou a v pestrobarevných šatech.

"Jste Joseph Calderon?"

"Jo, to bych byl."

"A my jsme," řekne nejstarší z této čtveřice, "potomci vašeho syna. Je to superdíte. Jste tady, abychom ho vychovávali."

"Ano," řekl Calderon. "Ano, samozřejmě. Já ... počkejte!"

"Na co?"

"Super..."

"Tady je," vykřikl jiný trpaslík. "Je to Alexandr! Konečně jsme přišli v pravý čas!"

A již Alexandra obklopili a začali zkoumat jeho potenciální tefidzit (alespoň to znelo jako tefidzit), tvar lebky ... Manželé na ně zírali, neschopní jakéhokoli pohybu. (Za chvíli byli opravdu neschopní pohybu, neboť je Bordent - jeden z trpaslíků - znehybnil elektrickým výbojem.)

"Poslal nás sem váš syn," odpovídá Bordent na otázku, kde se tu vzali. "Z roku ... ech ... asi tak 2450. Je prakticky nesmrtelný."

Pak začali vytahovat ze svého zavazadla různé, pro Josefa naprosto nepochopitelné předměty (poznal z nich jen tesserakt). Začala první lekce výuky. Potom trpaslíci zmizeli a zanechali ohromené rodiče osamote s Alexandrem.

Trpasličí pak přicházejí každý den a Alexandra vyučují. Prozradili Joeovi, že jejich syn je první Homo superior v dějinách.

"Ale proč právě náš syn?" zeptala se Myra.

"Genetika. Oba pracujete s radioaktivními látkami a určitý druh krátkovlnného záření působí na zárodek," vysvětluje trpaslík jménem Quat. "Totéž se stane ještě vícekrát, ale vy jste první."

A lekce pokračují a objem Alexandrových vedomostí se zvětšuje. Sedmý den již byl schopen normální konverzace. Joe a Myra ale netešilo, že jsou rodiči nové rasy. Alexandrovo myšlení bylo chladné a nelidské. Své učitele nijak nešetřil. Bil je pestí do obličeje, trhal jim šaty a oni to nesli se stoickým klidem.

"Nevycházím z údivu," řekl Calderon. "A co kázeň?"

"Nepotřebuji lidskou kázeň, Josephe Calderone."

"Neříkej mi Josephe Calderone! Stále ještě jsem tvůj otec."

"Primitivní biologická nutnost ..."

Mezi hračkami, které Alexandra vychovávají, je také modrý vejčitý předmět, který muži zatím odmítají dítěti dát.

"Kdyby to zapojil chybně, mohlo by mu to ublížit," vysvětluje Quat.

Alexandr se stával den za dnem nesnesitelnější. Calderon se začal dokonce před ním na noc zamykat. Výkřiky "Dej pryč tu cigaretu, dusí mě!" nebo "Nepudruj se, jsem na to alergický!" pronásledovaly manžele celý den.

Všechno začalo být ještě mnohem horší, když Alexandr zvládl umění teleportace. Přemísťoval sám sebe nebo své rodiče, jak se mu zalíbilo. Myra se už jen modlila, aby ji nepřemístil na nějakou rušnou ulici právě když se bude sprchovat.

Zanedlouho našel Alexandr další způsob zábavy. Dával rodičům elektrické šoky a smál se, když spadli na zem. "Doufám, že nezačne experimentovat s vivisekcí," podotkl Joe. "Je teď asi právě tak vyvinutý, jako cvičená opice. Za rok to možná dotáhne na inteligenci afrického krovaka," dodal ironicky. A Alexandrův vývoj měl být u konce až v jeho dvaceti letech ...

"Jestli to takhle půjde dál, bude sirotek už dlouho předtím," vzdychla Myra. "Podobá se mému Alexandrovi jenom když spí."

Příští den jim Borden oznámil, že pro urychlení vývoje odstranili u Alexandra potřebu spánku.

Jednou v noci se Joe s Myrou probudili a sledovali otevřenými dveřmi své dítě, jak si hraje s hračkami budoucnosti. Jeho lebka nabývala den za dnem vět-

šího objemu a v jeho obličejí již bylo velmi málo lidskosti. Nebyl to přitažlivý pohled.

"To už není náš Alexandr," vzdychl Joe. "Ani trochu."

Za chvíli slyšeli praskot skříně. Alexandr se dostal k modrému vajíčku. Manželé sledovali, jak na něm jeho prsty hbitě spojují množství drátků. Vstali a chtěli mu hračku vzít, ale v půli cesty je oslnil pronikavý záblesk. Když si oči opět zvykly, Alexandr v pokoji nebyl. Pokojem tiše zavanula neznámá vůně.

"Teleportace?" zeptala se Myra.

"Ne. To nebyla teleportace. Je pryč. Úplně. Nikdy se nenarodil a nikdy nepošle své potomky do našeho času. Nikdy se to nestalo," řekl tiše Calderon.

V Myřiných očích se objevily slzy.

Zpracoval Ivan Adamovič

NOVÁ DIMENZE SOUDOBÉ ČESKÉ FANTASTIKY?

O dobrých dílech soudobé české fantastiky mohl zkušený čtenář-scifista až donedávna klidně prohlašovat, že jsou plně charakterizována vzájemnou souhrou

jednoduchosti, elegance, vtipu a pochopitelně nápadu. Od okamžiku, kdy se mu s vynaložením nemalého úsilí podařilo získat sbírku povídek "Největší skandál v dějinách lidstva", si však musí nutně klást otázku, jak je tomu vlastně s kritériem krásy při zachování všech shora uvedených podmínek. Není tím pochopitelně myšlena krása dokonale vypracovaného díla, v němž se i ty nejnepatrnější detaily kloubí přímo se strojovou přesností a vytvářejí precizní, byť třeba chladný celek, nýbrž taková ta docela obyčejná krása. Krása pocitu zvláštního tepla zaplavujícího člověka vždy, když dokáže plně vnímat své prosté lidství se všemi přednostmi a hlavně nedostatky.

Kniha "Největší skandál v dějinách lidstva", jejímž autorem je Eduard Martin, vydaná nakladatelstvím Svoboda v edici Omnia, je tvořena souborem povídek: "Nová hvězda", "Já nám mladým nerozumím", "Stále stejný tón neboli bakterie", "Největší skandál v dějinách lidstva", "Já a ty neboli odejít a zůstat", "Paměť", "Nálada", "Díte" a "Milovala jsem tě, protože jsem byl hloupý". S výjimkou prvních dvou se ve skutečnosti jedná o volný cyklus příběhů, které si v přátelském kruhu, ve stínu odpalovací rampy vyprávějí obyčejní zaměstnanci mezihvězdného letiště.

Jako velmi citlivý radar prohmátávají jednotlivé povídky pod různými úhly bolé lidské já tak procitně, až chvílemi vyvolávají dojem, že již nejsou prózou, nýbrž poesíí. Vzájemnou vyvážeností vykreslují jemný, harmonický obraz celé sbírky. Na okamžik lze zaváhat u povídky "Já a ty neboli odejít a zůstat", která místy připomíná "Výpravu pátou Trurla a Klapaciuse čili nezbedné kousky krále Baleriona" z českého vydání "Kyberiády" Stanislava Lema. Avšak jen potud, než si čtenář uvedomí, že je to pouze vnější podoba způsobená použitím nutné pomocné konstrukce, která umožňuje, aby nosná myšlenka, postavená na odlišném principu než v případě Lemova díla, byla přístupnější jeho chápání.

Mohlo by se tak zdát, že se našemu sciifistovi dostává po dlouhém půstu, zapříčiněném přídelem nečitelného naivního pseudohumanismu, konečně do rukou vakutku velmi kvalitní kniha, která si svým netradičním pojetím zaslouhuje čestné místo ve všech sbírkách. Je však na pováženou, že takové dobré dílo bylo vydáno v nákladu pouhých patnáct tisíc výtisků, přestože již dávno předtím, než se objevilo na knižních pultech, vzbuzovalo zvýšený zájem. Je to totiž kniha, která má co říct každému současnému člověku. Především svou formou, která umožňuje, aby byl nenásilně vyloupnut z ulity svého mystického světa.

KNIHY VĚDECKOFANTASTICKÉHO ŽÁNRU

V ZÁVODNÍ KNIHOVNĚ ROH

Dodatek - 5.část

Tato poslední část naší pravidelné rubriky neobsahuje beletrii vědeckofantastického zaměření, ale přináší přehled knih zabývajících se nejrozličnějšími záhadami a také těch děl, která se snaží nás seznámit s nejnovějšími vědeckými výzkumy a poznatky z vesmíru.

6564	Bauman: Na prahu neznámých věků
4169	Burian: Cesty starověkých civilizací
3719	Codr: Volání dálných světů
5592	Černík: Tajemství sněžného muže
3380	von Däniken: Vzpomínky na budoucnost
6254	Grygar: Sejdeme se v nekonečnu
4286	Charroux: Poklady světa
4547	Mazière: Tajemství Velikonočního ostrova
6643	Mrázek: Kde začíná budoucnost
3332	Patrovský: Tajemství létajících talířů
5788	Ramsay: K vybájeným pevninám
6381	Souček: Obrazový opravník obecně oblíbených omylů
5651	Souček: Tušení souvislostí
4642	Souček: Tušení stínu
5573	Spáčil: Mýtologie starověku
2809	Stegana: Byla nebyla Atlantis?
6665	Story: Podvržené poselství bohů
6583	Vronskij: Tajemství tunguzského meteoritu
3951	Zajáler: Atlantida

KRAJEM KAMENNÝCH ŘAD

Kamenné řady mezi Domoušicemi a Kounovem jsou dobře přístupné z cesty, která vychází z Domoušic a v lese protíná řady. Na rozcestí u hájovny je možno pokračovat po cestě přes hradiště na silnici. Na rozcestí u hájovny je též i křižovatka značených turistických cest. Je zde i plán řad.

Ze Žatce vedou dvě značené cesty na místo pravěkého sídliště na Výrově. Odtud lze pokračovat po žluté značce na řady.

Také z Loun se na řady dostaneme několika značenými cestami. Z Rakovníka je možné jít po modré značce po silnici až ke křižovatce železničních tratí Lužná-Lišany. Pak dále až k rybníčku. U dubu s obrázkem odbočíme vlevo po červené značce. Lesem vystoupíme na ostroh Loustín, kde též bylo pravěké sídliště. Sestoupíme do Krušovic. Z Krušovic na Hřešle. (Nedaleko obce se težil unikátní materiál na černé náramky. Keltové s nimi obchodovali po celé Evropě.) Po červené značce se dostaneme až na rovinu Džbánů. Pokračujeme po silnici k nádraží Mutějovice a před bývalou hájenkou odbočíme ze silnice do lesa. Pak pokračujeme stále po žluté vzhůru lesem na náhorní plošinu. Žlutá značka nás dovede k cestě a na řady.

HISTORIE VÝZKUMU KAMENNÝCH ŘAD

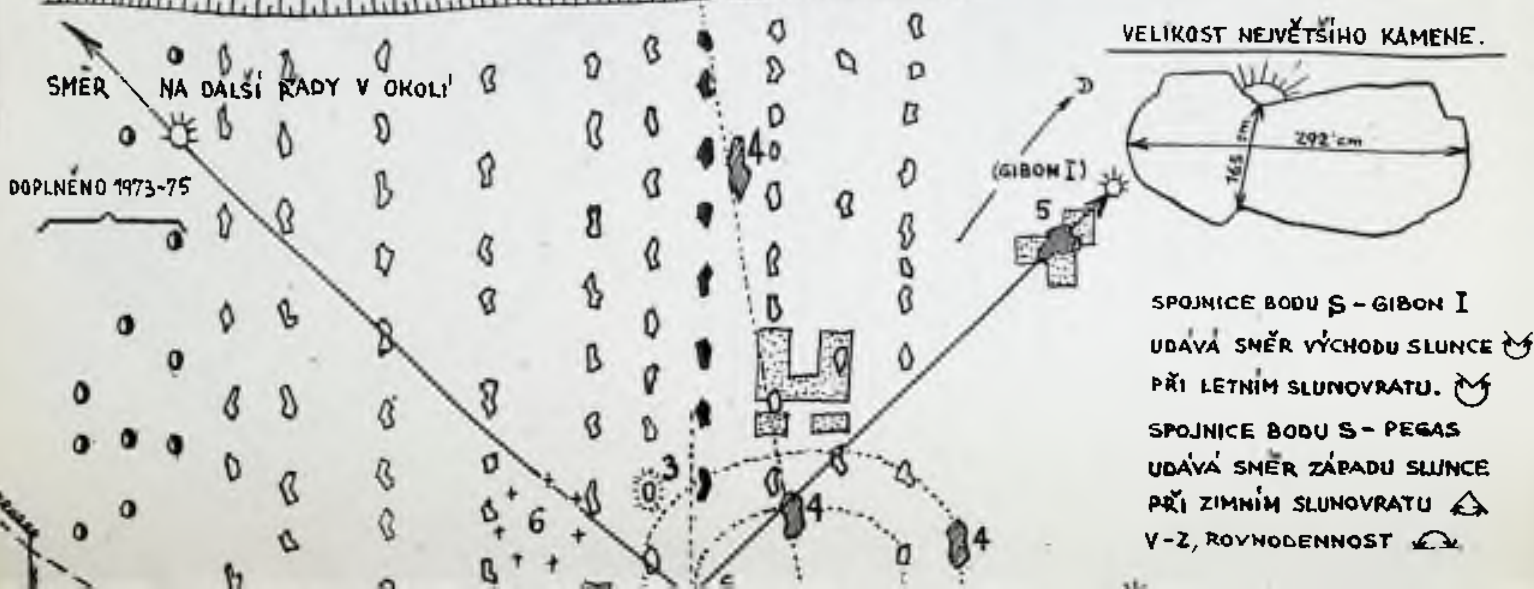
NA NÁHORNÍ PLOŠINĚ KOPCE ROVINA, MEZI KOUNOVEM A DOMOUŠICEMI.

14.70	13.0	17.50	17.50	35.0	30.0	30.0	30.0	18.0	17.70	18.0	9.70	15.20	12.80	m	(GIBON)
16.0	13.50	17.0	18.0	30.0	30.0	29.0	18.0	18.70	17.30	15.30	16.0	13.0	m		
17.42	9.97	18.25	17.43	30.55	29.76	29.72	17.79	17.69	17.79	10.82	15.87	12.43	45.98	10.70	302.17m
16.10	12.75	18.20	17.50	30.20	29.75	30.10	18.0	17.60	18.10	11.20	16.55	13.60	m		
14.10	14.60	19.10	17.40	31.10	28.80	28.75	17.70	18.20	18.0						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

ZPRACOVÁNO PODLE VÝKRESU prof. A. LUSTIGA, PRAHA 1937
HUSTOTA KAMENŮ PŘÍBLIŽNÁ, ROVNĚŽ TAK VZDALENOST ŘAD.

- I MĚŘENÍ PROF. A. LUSTIGA PRAHA 1937
- II UČITELE PATEJDLA, KOUNOV 1938
- III F. PANEŠE, STAV. PROJEKTANTA 1974 - 1977
- IV GEOLOGA M. VÁNĚ, CHOMUTOV 1977

CELKOVÁ DÉLKA 302.17m
ODPOVÍDÁ 365 MEGALITICKÝM YARDŮM

Stejné směry na krajní polohy Slunce byly zjištěny i na "Makotřeském čtverci". Patří mezi nejstarší paleoastronomické památky v Evropě. Podobné stavby budovali zemědělci v mladší době kamenné. Kalendáře jejich předchůdců byly založeny na fázích Měsíce. Pomocí Měsíce určovali délku roku především pastevci.

Kamenné řady mezi Kounovem a Domoušicemi byly poprvé popsány v roce 1934. Tehdy byly přirovnávány k podobným megalitickým kamenným álejím v zahraničí.

Pak byla na řadách umístěna tabule, že řady sloužily k náboženským závodům na koních obyvatelům nedalekého hradiště.

Místní obyvatelé považovali řady za meze políček.

Jiní tvrdili, že se řady dříve nazývaly "pohanský kalendář".

Podrobný průzkum řad zahájili v létě 1973 mladí astronomové z Rokycan. Postupně vyhledali na 2500 kamenů ukrytých v porostu. Pak je změřili a rozdělili podle velikosti. Besedovali na řadách s vědci různých oborů. Připravovali další měření řad, rozmístění největších kamenů zakreslili do plánu. Později mladí průzkumníci připravili i plány okolí řad a hradiště. Zhotovili i plastický model plošiny a rozmístění největších kamenů.

Další besedy s vědci následovaly v rámci seminářů o paleoastronomii v Praze v letech 1973, 1975 a 1979.

Účastníci expedic z Rokycan podali v roce 1976 prostřednictvím Krajského muzea návrh na zřízení archeologické rezervace. Po zamítnutí návrhu připravili materiál na zřízení naučné stezky. Zatím byla tato oblast vyhlášena za chráněné území.

Postupně jsou v areálu řad umísťovány tabulky s označením významných míst astronomických směrů. Každoročně se na řadách setkávají zájemci o řady se členy expedic. Besedy byly prováděny i v Kounově.

Území kamenných řad tvoří již poslední památku svého druhu v celé střední Evropě. (Kameny z řad byly odváženy na mezníky, na kotvení chmelnic i k průmyslovému zpracování.)

KONEC SVĚTA

Robert Silverberg

Nick a Jane byli velice rádi, že si jeli prohlédnout konec světa, protože o tom mohli vyprávět večer u Mikea a Robi. Je příjemné přijít na návštěvu a vyprávět něco zajímavého. Mike a Robi pořádali skvělé večírky. Jejich dům je jedním z nejlepších v okolí, dům pro každé období, každé počasí ... tolik svobody ... kamna v salónu ...

Nick a Jane počkali, až se sešlo dostatek hostů. Potom Jane strčila do Nicka a ten veselě začal:

"Ach, víte co jsme dělali tento týden? Jeli jsme si prohlédnout konec světa!"

"Konec světa?" zeptal se Henri.

"Jeli jste se požívat?" podivila se Henriho žena, Cincie.

"Jak se vám to podařilo?" zeptala se Paula.

"Od března se tím zabývá American express," řekl jí Stan.

"Ano," rychle pokračoval Nick, "posadí vás do stroje podobného ponorce, se spoustou přístrojů a páček za průhlednou přepážkou, aby jste s ničím nepohlí, a pošlou vás do budoucnosti. Platit se může i obyčejnou úvěrovou kartou."

"Je to asi velice drahé," řekla Marica.

"Ceny jsou rychle dolů," odpověděla Jane. "Loni si to mohli dovolit pouze milionáři."

"Co jste viděli?" zeptal se Henri.

"Nejdřív jenom šedivou mlhu," řekl Nick, "a nějaké blikání." Všichni se na něho dívali. Opájel se jejich pozorností. Jane měla nadšený milý výraz. "Potom se mlha rozplynula, hlas v reproduktoru vysvětlil, že jsme dosáhli doby, kdy se život na Zemi stal nemožným. A my jsme seděli v ponorce a dívali se. Na břeh, na pustý břeh. A voda byla směsně šedá s růžovým odstínem. Vyšlo Slunce. Rudé, jako jindy při východu, jenomže takové zůstalo i v poledne a bylo hrbolaté a nabobtnalé na okraji. Jako někteří z nás, cha-cha. Hrbolaté a nabohlé. A studený vítr vanoucí po břehu."

"Jak jste věděli, když jste seděli v ponorce, že vane studený vítr?" zeptala se Cincie.

Jane po ní hodila vztekklým pohledem. Nick řekl:

"Viděli jsme jak se pohybuje písek. A bylo c í t ě t, že je chladno. Šedý oceán, jako v zimě."

"Řekni jim o tom krabovi," napověděla Jane.

"Ano, a krab. Poslední druh života na Zemi. Ve skutečnosti to nebyl opravdový krab, víte, něco okolo dvou stop široký a stopu vysoký, s lesklým krunýřem a, opravdu, s tuctem noh a ještě nějakými tykadly a pomalu to před námi lezlo zleva doprava. Celý den to lezlo po písku. A k večeru to umřelo. Tykadla upadla a přestalo se to hýbat. Začal příliv a odnesl ho. Slunce zapadlo. Měsíc nebyl. Hvězdy nebyly na svých místech. V reproduktoru řikali, že jsme viděli smrt poslední bytosti na Zemi."

"Jak kruté!" vykřikla Paula.

"Byli jste tam dlouho?" zeptala se Robi.

"Tři hodiny," řekla Jane. "Můžete tam být třeba týden, když si zaplatíte, ale vždycky vás vrátí tři hodiny po odjezdu."

Mike podal Nickovi cigaretu s marihuanou.

"To je grandiózní," řekl. "Zajet si na konec světa! Ach, Robi, budeme si muset promluvit s našim cestovním agentem."

Nick hluboce potáhl a podal cigaretu Jane. Byl se sebou spokojený. Jeho vyprávění zanechalo zřetelně dojem. Nateklé Slunce, krab ... Cesta přišla draž než měsíc v Japonsku, ale stála za ty peníze. Byl s Jane první ve společnosti. To je důležité. Paula si ho nadšeně prohlížela. Nick věšel, že ho nyní vidí v jiném světle. Možná, že se ve středu sejdou v motelu. Minulý měsíc odmítla, ale teď je jiná situace. Cincie se držela za ruce se Stanem. Henri a Mike se rozložili u nohou Jane. Do pokoje vešel devatenáctiletý syn Mikea a Robi. Řekl:

"Zrovna byly zprávy. Radioaktivní zmutované améby se odpadem státní výzkumné stanice dostaly do jezera Michigan. Jsou plné virů, které požírají tkáň, a v sedmi státech se musí do odvolání převařovat voda."

Mike se zachmuřil a řekl:

"Měl by jsi už jít spát, Time."

Chlapec odešel. Ozval se zvonek. Robi odešla otevřít a vrátila se s Edem a Fren.

Paula řekla:

"Nick s Jane se jeli podívat na konec světa. Zrovna nám o tom vyprávěli."

"Cože," řekl Ed. "Také jsme tam byli, ve středu večer."

Nick klesl na mysl. Jane skousla rty a tiše se zeptala Cincie, proč Fren nosí vždy tak křiklavé šaty.

Robi řekla:

"Všechno jste viděli? I kraba, všechno?"

"Kraba?" řekl Edd. "Jakého kraba? Neviděli jsme žádného kraba."

"Asi umřel dřív," řekla Paula. "Když tam byli Nick s Jane."

"Dávno jste tam byli?" zeptal se Edd Nicka.

"V neděli. Byli jsme, bohužel, první."

"Skvělý kousek, pravda?" řekl Edd. "Jenom trochu smutné. Jak poslední hora mizí v moři."

"My jsme viděli něco jiného," řekla Jane.

Mike se zeptal:

"Jak to probíhalo u vás?"

Edd zezadu obejmul Cincii.

"Usadili nás do malé kabiny s přístroji a ..."

"To už víme," řekla Paula. "Co jste viděli?"

"Konec světa," odpověděl Edd. "Když všechno pohltí voda. Slunce a Měsíc byly současně na obloze."

"My jsme Měsíc neviděli," poťkla Jane. "Vůbec tam nebyl."

"Byl na jednom konci nebe a Slunce - na druhém," pokračoval Edd. "Měsíc byl blíže než obvykle. Směšně barevný, skoro bronzový. A všude jenom oceán. Jenom na jednom místě kousíček země - ta hora. Průvodce nám řekl, že je to vrchol Everestu. Představte si to, plout v maličké lodičce u vrcholku Everestu! Možná, že zbývalo deset stop. A voda stoupá. Výš, výš, výš. A nad vrcholkem - žblunk. A nebyla žádná země."

"Jak zajímavé," řekla Jane. "My jsme také viděli oceán, ale byl břeh a písek a pomalu lezoucí krab a Slunce - viděli jste rudé Slunce?"

"Bylo bledězelené," řekla Fren.

"Vy mluvíte o konci světa?" zeptal se Tom. Stál s Harrietou u dveří a svlékali si kabáty. Pustil je asi Mikeův syn. Tom podal kabát Robi a řekl:

"Ó, to je představení!"

"Vy jste tam také jeli?" zeptala se nevládně Jane.

"Před čtrnácti dny," řekl Tom. "Zavolal cestovní agent a říká: -Víte, co vám navrhnou teď? Konec prokletého světa! A jeli jsme přímo k nim, v sobotu nebo v pátek? ... počkejte, ten den, co byly nepokoje, když vypálili Saint Louis."

"V sobotu," řekla Cincie. "Pamatuji se, že jsem se vracela domů, když v rádiu hlásili, že používají jaderné ..."

"Ano, v sobotu," řekl Tom. "A hned jak jsme přišli, tak nás vyslali."

"Videli jste břeh s kraby nebo svět zatopený vodou?" zeptal se Stan.

"Ani jedno, ani druhé. Všude led. Ani hory, ani oceány. Obleteli jsme celý svět a byl plochý jako snehová koule. Měli jsme zapnutá světla, protože Slunce nebylo."

"Jsem přesvědčená, že jsem Slunce viděla," poznamenala Harrieta. "Jako zhasnutý uhlík na nebi. Ale průvodce řekl, že ho nelze víc vidět."

"Jak je to možné, že všichni viděli něco jiného?" zeptal se Henri. "Vždyť konec světa musí být jenom jeden."

"A není to podfuk?" zeptal se Stan.

Všichni se otočili. Nickův obličej zrudl. Fren měla takový výraz, že Edé pustil Cincii a pohledl Fren po zádech.

"Já to natvrdím," začal se nepřesvědčivě ospravedlňovat Stan. "Jenom předpokladem."

"Mně se všechno zdálo reálné," řekl Tom. "Vyhlaslé Slunce. A Země - ledová koule. Konec prokletého světa."

Zazvonil telefon. Kobi k němu odešla. Nick navrhl Paule společnou večeři v úterý. Souhlasila.

"Setkáme se v motelu," řekl a ona se usmála. Edé znovu objal Cincii. Henri špatně vypadal a těžce bojoval se spánkem. Přišli Phil s Isabelou. Když uslyšeli rozhovor Toma s Fren o konci světa, řekla Isabela, že tam byli s Philem předevčírem.

"Kličertu!" řekl Tom. "A jaká byla vaše cesta?"

Do místnosti se vrátila Kobi.

"Volala sestra z Friska. U nich je všechno v pořádku. Zemětřesení Frisko nezasažlo."

"Zemětřesení?" zopakovala Paula.

"V Kalifornii," vysvětlil jí Mike. "Dnesku. Ty jsi to neslyšela? Je zničeno Los Angeles a skoro celé pobřeží až k Monterey, je to následkem podzemní zkoušky nové bomby v Mohavské poušti."

"Kalifornie vždycky trpí velkými pohromami," prohlásila Marica.

"Ještě štěstí, že se ty aměby nerozšířily na západ," poznamenal Nick. "Jak by dneska bylo v L.A.!"

"Ještě se rozšíří," řekl Tom. "Dva ku jedné, že se rozmnožují sporami, které přenáší vítr."

"Jako břišní tyfus loni v listopadu," řekla Jane.

"Skvrnitý tyfus," opravil ji Nick.

"Vyprávěl jsem Tomovi a Fren," řekl Phil, "jaký konec světa jsme viděli. Slunce se změnilo v novu. Všechno velice dobře promysleli. Mám na mysli, že nejde jednoduše sedět, čekat a zakoušet to - horko, radiaci a ostatní. Nejdříve vás zavezou do doby dve hodiny před výbuchem, rozumíte? Už si nepamatuji, kolik miliard let uběhne, ale velice, velice mnoho, protože stromy jsou docela jiné, s větvemi jako provazy a šedými listy, a ještě jakési skákající jednoohodé bytosti ..."

"Ó, tomu nevěřím," protáhla Cincie.

Phil na ni neobrátil pozornost.

"Neviděli jsme ani stopy po lidech, ani domy, ani telefonní sloupky, nic. Myslím si, že jsme vymřeli dlouho předtím. Celkem nám dali dost času si to prohlédnout. Ne vyjít z našeho stroje, to se rozumí, prostě, jak řekli, atmosféra byla otrávená. Slunce začalo postupně nabobtnávat. Vzrušilo nás to, že Izi? Co když se přepočítali? Taková cesta, to je nová věc ... Slunce bylo větší a větší, a potom se kus podobný ruce v y s u n u l doleva, veliká ohnivá ruka, táhnoucí se přes prostor, pořád blíž a blíž. Dívali jsme se skrz tmavá skla jako při zatmění. Dali nám dvě minuty a potom jsme už cítili horko. A potom jsme skočili několik let dopředu. Slunce bylo zase koulí, jenomže malou, takové maličké bílé Slunce místo obvyklého žlutého. A Země byla ohořelá."

"Jenom popel," s citem řekla Isabela.

"Jako Detroit po srážkách odborů s Fordem," řekl Phil, "Jenomže hůř, daleko hůř. Roztavily se celé hory, vypařily oceány. Vše se změnilo na popel." Zachvěl se a vzal si od Mikea cigaretu. Isabela plakala.

"Ti, s jednou nohou," řekla Isabela. "Všichni shořeli," popotáhla. Stan ji začal utěšovat.

"To je zajímavé, všichni vidí různé věci? Zamrznutí. Nebo ten oceán. Nebo výbuch Slunce."

"Jsem přesvědčen, že každý z nás viděl skutečně konec světa ve vzdálené budoucnosti," řekl Nick. Cítil, že musí nějak zachránit svoje postavení. Jak příjemné to bylo před příchodem ostatních! "Konec světa rozhodně není jeden a oni nás posílají, abychom si prohlíželi různé katastrofy. Ani na okamžik jsem nepochyboval, že vidím skutečné události."

"Musíme jet i my," řekla Kobi Mikeovi. "Zavoláme jim v pondělí a domluvíme to."

"V pondělí je pohřeb presidenta," oznámil Tom. "Agentura bude zavřená."

"Vraha ještě nechytili?" zeptala se Fren.

"Ve čtyři hodiny o tom nic nehlásili," řekl Stan. "Myslím, že se stačí skrýt jako ten předchozí."

"Nemohu pochopit, proč se lidé chtějí stát prezidentem," prohlásil Phil.

Mike pustil hudbu. Nick tančil s Paulou. Edd tančil s Cincií. Henri spal. David, muž Pauly, byl nesvůj z nedávné prohry a poprosil Isabelu, aby s ním posedla. Tom tančil s Harrietou, třebaže byli manželé. Nedávno se vrátila z nemocnice po transplantaci a on k ní byl neobyčejně pozorný. Mike tančil s Fren. Phil tančil s Jane. Stan tančil s Maricou. Kobi se vklínila mezi Edda a Cincií. Potom Tom tančil s Jane a Phil s Paulou. Vzbudila se a přišla mladší dcera Mikea a Kobi. Mike ji opět uložil spat. Z dálky se přidušene ozval výbuch. Nick tančil opět s Paulou, ale nechtěl se jí omrzet, omluvil se a odešel k Davidovi. Kobi se zeptala Mikea:

"Zavoláš po pohřbu agentovi?"

Mike souhlasil, ale Tom řekl, že někdo zastřelil nového presidenta a bude zase pohřeb. Ty pohřby zmenšují národní důchod, poznamenal, protože je neustále všechno zavřené. Cincie vzbudila Henriho a vyžádala si, aby ji odvezl prohlédnout si konec světa. Henri byl rozmrzlý. Jeho továrnu zbořili při pokojné demonstraci a on se ocitl v těžké finanční situaci.

"Luis a Janeta měli také přijít," řekla Kobi Paule, "ale vrátil se jejich mladší syn z Texasu s novou formou cholery."

Phil řekl:

"Jednu dvojici viděla, jak se rozpadl Měsíc. Proletel velice blízko okolo Země a rozpadl se na kousky. Jeden kus skoro rozbil jejich stroj."

"To by se mi nelíbilo," řekla Marica.

"Meli jsme podivnou cestu," řekla Jane. "Žádné zázraky. Jednoduše veliké rudé Slunce, pířliv a krab lezoucí po břehu. Oba jsme byli velice dojatí."

"Veda v dnešní době vytváří doslova zázraky," řekla Fren.

Mike a Kobi se rozhodli jet na konec světa ihned po pohřbu. Cincie vypíle příliš mnoho a bylo jí špatně. Phil, Tom a David hodnotili stav trhu. Harrieta vyprávěla Nickovi o své operaci. Isabelu flirtovala s Mikem. O půlnoci někdo zapnul rádio. Ještě jednou hlásili o nutnosti převařovat vodu v napadených státech. Presidentova vdova navštívila vdovu po předchozím prezidentovi, aby domluvily podrobnosti pohřbu. Potom dávali interview s vedoucím společností cestování časem. -Všechno jde perfektně, řekl. -Naše společnost dá impuls pro rozvoj celému národnímu hospodářství. Přirozené, tyto podivné typy konec světa jsou kolosálně populární v době jako je ta naše. Reportér se zeptal: -Co tím

myslíte - taková doba jako je naše? Ale než začal odpovídat, přerušila ho reklama. Mike vypnul rádio. Nick zjistil, že je nezvykle stísněný. Rozhodl se, že je to tím, že mnozí jeho přátelé uskutečnili cestu a on s Jane mysleli, že budou jedini. Seděl vedle Maricy a pokoušel se jí popsat jak krab lezl, ale Marica se jenom chichotala. Nick s Jane odešli velice brzy a ihned šli spát nezabývající se láskou. Příští ráno nedostali kvůli stávce ranní noviny a v rádiu hlásili, že zničení zmutovaných smób se ukázalo těžším než se předpokládalo zpočátku. Rozšířily se do okolních jezer a všichni v jejich okolí musí převažovat vodu. Nick a Jane zvažovali plány na následující víkend.

"Co kdybychom si opět jeli prohlédnout konec světa?" navrhl Jane a Nick se dlouho smál.

OBSAH ČÍSLA :

I.Adamovič: Henry Kuttner	strana 2
Nová dimenze soudobé české fantastyky?	6
Knihy vědeckofantastického žánru v závodní knihovně ROH	8
Krajem kamenných řad	9
R.Silverberg: Konec světa	13

Vydává Kroužek přátel vědeckofantastického žánru a záhad při CZO SSM.

Vyšlo jako příloha informačního občasníku CZO SSM k.p. TOS Hostivař.

Sestavili M.Nejedlý, M.Martinková. Uzávěrka čísla 10.10.1984.

Neprodejně. Určeno pro vnitřní potřebu.